

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică Ștefan Neaga

„Aprob”

Directorul Centrului de Excelență
în Educație Artistică Ștefan Neaga

Gh.Perju

Curriculum stagiului de practică

P.4 Practica de specialitate II

Specialitatea

21510 *Canto*

Calificarea

265213 *Artist vocalist*

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

1. **Constantinov Oleg**, Maestru în Arte, profesor, grad didactic unu, CEEA Ștefan Neaga
2. **Diaconu Valeria**, profesor, grad didactic superior, CEEA Ștefan Neaga

Aprobat de:

Consiliul metodic- științific al Centrului de Excelență în Educația Artistică Ștefan Neaga,

Recenzenți:

1. **Iana Manoila**, Profesor, grad didactic unu,
2. **Cazacu Onisim**, Maestru în Arte, profesor, grad didactic superior, CEEA Ștefan Neaga

Adresa Curriculumului in internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii.....	4
II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică.....	5
IV. Administrarea stagiului de practică.....	6
V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică.....	6
VI. Sugestii metodologice.....	6
VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică.....	7
VIII. Cerințe față de locurile de practică.....	8
IX. Resursele didactice recomandate elevilor.....	8

I. Preliminarii

Statutul curriculumului. Curriculumul la disciplina *Practica de specialitate II* este un document normativ din componenta stagiului de practică inclus în Planul de studiu din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea *Canto* inclusă în *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar* ce asigură elevilor obținerea calificării profesionale pentru specialitatea *Canto*.

Disciplina *Practica de instruire în specialitate II* se regăsește la anul IV pe parcursul semestrului VII, și are drept scop familiarizarea elevului cu competențe psiho-pedagogice, muzical - interpretative, manageriale, strict necesare profesiei complexe de *artist vocalist*. Totodată, elevul se prezintă la stagiul de practică cu cunoștințe și abilități elementare în domeniul artei vocale. Elevul la finele anului de studii posedă cunoștințe din domeniul *teoria muzicii, armonia, solfegii, istoria muzicii universale, pian, literatură muzicii universale și naționale, arta vorbirii scenice, măiestria scenică, cor*.

Funcțiile Curriculumului:

- act normativ al procesului de predare, învățare, evaluare și certificare în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- competență de bază pentru elaborarea manualelor tipărite, manualelor electronice, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Beneficiarii Curriculumului:

- profesorii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- autorii de manuale și ghiduri metodologice;
- elevii care își fac studiile la specialitatea de *canto*;
- membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale.

Unitatea de curs *Practica de specialitate II* este una din șirul stagiilor de practică de specialitate, care constituie unul din elementele de formare profesională ce asigură elevilor obținerea calificării 265213 *Artist vocalist*.

Pre-condiții: Pentru ca acest modul de Practică să se desfășoare cu succes, este obligatoriu parcurgerea cursurilor de practică anterioare, ceea ce ar asigura raționalismul academic și obținerea finalităților educaționale scontate.

II. Motivația, utilitatea stagiului de practică pentru dezvoltarea profesională

Disciplina *Practica de specialitate II* are ca obiectiv familiarizarea elevilor cu principiile de lucru în clasa de *canto* și principiile de organizare a activităților artistice în domeniul dat. Disciplina practică va avea un impact pozitiv în educarea viitorilor artiști vocaliști și implicarea lor în sferă concertistică a localității (oraș, raion, țară). Pe de altă parte, consolidarea cunoștințelor teoretice și evaluarea lor în timpul orelor de practică ar favoriza lichidarea unor curențe în

instruirea teoretică a elevului. Prin monopolizarea unor cunoștințe noi, elevul va fi cât mai aproape de reala profesie de viitor, mai aproape de a deveni un bun specialist în domeniu.

Studiul disciplinei *Practica de specialitate II* va favoriza cunoașterea specificului predării acestei discipline pentru toate vârstele. În cadrul procesului educațional se vor desfășura activități artistice în scopul pregătirii viitorilor interpreți. Baza studiului practic este unul clasic în formarea artistului cântăreț și constă în:

- pregătirea muzicală teoretică și practică;
- reliefaarea personalității artistice a fiecărui elev-participant la practică;
- însușirea unei tehnici temeinice corespunzătoare cerințelor artistice ale vremii și celor dictate/bazate pe stilistica genurilor muzicale abordate;
- organizarea unor ansambluri mici între ei: duete, terțete, cvartete, octete, în vederea dezvoltării deprinderilor și formării gustului de a cânta în ansamblu.

În procesul desfășurării stagiului de practică elevii vor asista la lecțiile de canto a profesorilor cu experiență în domeniu, vor urmări procese de repetiții cu personalitățile din domeniul artei vocale, vor participa la crearea unor grupuri vocale mici (ansambluri vocale) și vor exersa un repertoriu de profil. Indiferent de genul de muzică pe care-l vor aborda pe viitor, elevii participanți la stagiul de practică trebuie să însușească temeinic cunoștințe în următoarele domenii:

- psihopedagogic;
- artistic;
- managerial;
- arta vorbirii scenice;
- măiestria scenică.

Un element important în dezvoltarea viitorilor specialiști este exercițiul zilnic și permanent unde se va ține cont de:

- ✓ Respirația costal-diafragmală;
- ✓ Lejeritatea mușchilor faciali, a gâtului și maxilarului;
- ✓ Emisia corectă a vocalelor și consoanelor;
- ✓ Frazarea;
- ✓ Dicția;
- ✓ Prezența scenică.

Coordonatorul stagiului de practică în cadrul procesului de instruire și educație are drept scop dezvoltarea sensibilității artistice și cunoașterea aprofundată a diverselor genuri, stiluri și epoci de creație prin recomandarea unui repertoriu cu egale valențe educative și profesionale.

III. Competențele profesionale specifice stagiului de practică

CS1. Aplicarea cunoștințelor teoretice obținute în cadrul orelor de canto.

CS2. Utilizarea metodologiei de comunicare muzicală și prin muzică.

CS3. Abordarea noțiunilor specifice obiectului de studiu.

CS4. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.

- CS5. Utilizarea corectă a respirației și cunoașterea metodologiei emiterii sunetului.
 CS6. Crearea deprinderilor de respectare a legităților de stil și gen în creațiile vocale.
 CS7. Abordarea unui repertoriu muzical de audiție/interpretare din diverse epoci, stiluri, forme și genuri muzicale.
 CS8. Crearea/formarea deprinderilor de comunicare cu copii de vârstă diferită.
 CS9. Analizarea/comentarea creațiilor muzicale din perspectiva tehnicii vocale.

IV. Administrarea stagiului de practică

Denumirea stagiului de practică	Semestrul	Numărul de săptămâni	Numărul de ore	Perioada	Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
Practica de specialitate II	VII	15	30	Pe parcurs	Evoluare deschisă	1

V. Descrierea procesului de desfășurare a stagiului de practică

Activități\ Sarcini de lucru	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Durata de realizare
AS1. Pregătirea unui program tematic concret:	1.1 Alegerea repertoriului; 1.2 Procesul de pregătire a programului; 1.3 Prezentarea programului exersat la locul solicitat.	1.1 Evoluări deschise (cu public); 1.2 Completarea agendei de practică.	Pe parcurs
AS2. Pregătirea unui repertoriu contrastant pentru diverse evoluări: - de caritate; - la solicitate: <i>sărbători locale, naționale, zile profesionale etc.</i> ; - prezentări: <i>de carte, date de comemorare, aniversări și jubilee a compozitorilor/textierilor.</i>	2.1 Alegerea repertoriului; 2.2 Procesul de pregătire a programului; 2.3 Întruniri cu autorii (<i>în cazul evoluărilor jubiliare sau aniversare</i>); 2.4 Prezentarea programului pregătit la locul solicitat.	2.1 Evoluări deschise (cu public); 2.2 Completarea agendei de practică.	Pe parcurs

VI. Sugestii metodologice

În procesul desfășurării stagiului de practică o importanță majoră capătă procesul de motivare a elevului pe parcursul studiilor. Este importantă predarea centrată pe elev și formarea competențelor individuale:

- Încurajarea inițiativei elevilor în aprofundarea cunoștințelor teoretice;
- Manifestarea interesului pentru valorile artistice prin realizarea unui proiect;
- Centrarea pe formarea experienței de învățare și aplicare a cunoștințelor în practică.
- Pregătirea și formarea viitorilor interpreți și pedagogi prin exemplul real oglindit prin asistarea la repetiții;
- Urmărirea problematicii formării artistice, dezvoltarea calităților psiho-fizice și pregătirea multilaterală a vocalistului;

- Dezvoltarea metodelor interactive în procesul stagiului de practică;
- Depășirea barierelor de comunicare prin crearea unui mediu adecvat realizării stagiului de practică;
- Stimularea interesului elevilor prin propunerea unor soluții neordinare în realizarea obiectivelor artistice;
- Formarea muzicienilor de înaltă calitate.

Pregătirea elevilor pentru acest tip de activitate prin diferite exerciții de tehnică vocală reprezintă primul pas și etapa inițială în procesul de formare în domeniul artei vocale. Aceasta se desfășoară obligatoriu prin exerciții de respirație, emisie, vocalize, prin exerciții pentru educarea auzului în ansamblu, astfel încât o voce (individuală sau în cadrul unui ansamblu) să se integreze în ansamblul de voci ce alcătuiesc un întreg în totalitatea ei. Această activitate se va desfășura în cadrul asistărilor la orele de *canto, ansamblu vocal*.

În cadrul orelor de *Practica de specialitate II* elevii vor desfășura o activitate concertistică de sine stătătoare monitorizată de profesorul de specialitate/conducătorul practicii:

- Evoluări la bibliotecile din municipiu/raion cu tematică concretă (aniversarea unui compozitor/poet), a zilelor naționale, a sărbătorilor de Hram din localitățile respective;
- Evoluări de caritate: casa de copii cu dezabilități/nevoi speciale, orfelinate, azil de bătrâni;
- Evoluări tematice: sărbători de Crăciun și An Nou, Pascale, Ziua mamelor, Ziua muzicii, Ziua profesorului;
- Alte evoluări.

Sugestiile metodologice sunt oferite ca sprijin pentru cadrul didactic și se referă la detalii privind: conținutul învățării, diverse metode de instruire, activități și procedee didactice, recomandări cu privire la abordarea repertoriului, precum și sugestii privind evaluarea continuă și sumativă în scopul orientării cadrului didactic în procesul de predare-învățare a acestei discipline.

VII. Sugestii de evaluare a stagiului de practică

Evaluarea stagiilor de practica va fi realizată atât pe perioada de desfășurare, cât și la sfârșitul acestei activități. Responsabilii în efectuarea stagiului de practică vor efectua sistematic evaluarea elevilor. În elaborarea criteriilor de evaluare se va ține cont de sugestiile propuse de către responsabilul instituției artistice unde elevii efectuează practica și a responsabilului din partea instituției de învățământ unde elevii își desfășoară studiile. Va fi elaborată grila de evaluare.

Fiecare elev va completa *Agenda de practică* în care vor fi trecute principalele activități care vor fi evaluate. Agenda de practică va conține activitățile elevului pe toată durata acesteia: locul, termenul, timpul desfășurării practicii, repertoriul însușit și prelucrat conform cerințelor elaborate de către conducătorii practicii din instituția de învățământ, precum și instituția artistică unde elevii și-au desfășurat stagiul de practică.

Criteria de performanță	Foarte bine (9-10)	Bine (8-7)	Satisfăcător (6-5)	Nesatisfăcător (1-4)
Descrierea activităților stagiului de practică.	Este descrisă detaliat fiecare activitate și componente ale activităților aferente;	Descrierea incompletă (75%) a activităților și a componentelor activităților aferente;	Descrierea incompletă (circa 50%) confuză componentele activităților aferente;	Lipsește descrierea activităților în agenda de practică, ori acestea sunt descrise superficial.
Analiza activităților stagiului de practică.	Este realizată o analiză completă și complexă a activităților aferente stagiului;	Sunt analizate parțial activitățile și componentele repetițiilor desfășurate sau nu este respectată structura agendei de practică;	Sunt analizate superficial activitățile și componentele stagiului de practică;	Lipsește analiza componentelor stagiului de practică, nerespectarea agendei de practică;

VIII. Cerințe față de locurile de practică

Instituțiile la care se va desfășura stagiul de practică pot fi alese în dependență de localitatea unde se desfășoară stagiul de practică la specialitatea *Canto*.

- Instituții de învățământ artistic mediu de specialitate:
  - ✓ CEEA „Ștefan Neaga”,
  - ✓ Colegiul de muzică din or. Bălți,
  - ✓ Colegiul de Arte „N. Botgros”, or. Soroca.

Nr. crt.	Locul de muncă	Cerințe față de locul de muncă
1.	Instituția de învățământ proprie: ✓ CEEA „Ștefan Neaga”, ✓ Colegiul de muzică din or. Bălți, ✓ Colegiul de Arte „N. Botgros”, or. Soroca.	<ul style="list-style-type: none"> - Săli de repetiție spațioase, luminoase, cu acustică necesare interpretării vocale, cu menținerea temperaturii confortabile aparatului vocal (17⁰-25⁰ C); - Pian, scaune, oglindă, masă de birou; - Material didactic-note, culegeri, clavire etc.

IX. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată\accesată\ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Truiculescu Marin-Marius. <i>Cântul vocal profesionist</i> , Cluj-Napoca: Renașterea, 2011.	Biblioteci personale Internet	1
2.	Щетинин М. Н. <i>Дыхательная гимнастика А. Н. Стрельниковой</i> . Москва: Издательство «Метафора», 2005.	Biblioteci personale	1
3.	Lutgen В. <i>Ежедневные упражнения</i> . Москва: Музыка, 1970.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	2
4.	Фуки С., Фортулатова К. <i>Хрестоматия вокально-педагогического репертуара</i> . Москва: Музыка, 1966.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	3
5.	Denizeau G. <i>Să înțelegem și să identificăm genurile muzicale</i> . București: Meridiane, 2000.	Internet	

6.	Iliuț V. <i>O carte a stilurilor muzicale</i> . București: Editura Academiei de Muzică, 1996.	Internet	
7.	Timariu V. <i>Dicționar noțional și terminologic</i> . Oradea: Editura Universității din Oradea, 2004.	Internet	
8.	Budoiu Ion. <i>Metodica predării cântului</i> . Vol. I. Cluj Napoca: Conservatorul de Muzică „Gh. Dima”, 1979.	Internet	
9.	Constantinescu G. și alții. <i>Ghid de operă</i> . București: Editura Muzicală, 1971.	Internet	
10.	Dorizo Al. <i>Vocea, mecanisme, afecțiuni, corelații</i> . București: Editura Muzicală, 1972.	Internet	
11.	Moiescu T.; Păun N. <i>Opereta</i> . București: Editura Muzicală, 1969.	Internet	
12.	Niță Teodor. <i>Interpretarea vocală: fiziologia aparatului vocal: note de curs</i> . Galați: University Press, 2009	Internet	
13.	Pănescu George. <i>Tratat de canto</i> . Brașov: Pastel, 2004.	Internet	
14.	Pop Claudia. <i>Studii muzicologice în arta interpretării vocale</i> . Brașov: Editura Universității „Transilvania”, 2010.	Biblioteci personale	1
15.	Pop Claudia. <i>Vocea cântată și didactica cultivării ei</i> . Brașov: Editura Universității „Transilvania”, 2004.	Biblioteci personale	1
16.	Secăreanu N. <i>Cântărețul artist</i> . București: Editura Muzicală, 1965.	Biblioteci personale	1
17.	Severin Adriana. <i>Metodica predării cântului</i> . Iași: Artes, 2000.	Biblioteci personale	1
18.	Soreanu Cristina Mihaela. <i>Metodica predării cântului: Curs</i> . Brașov: Editura Universității „Transilvania”, 1997.	Biblioteci personale	1
19.	Soreanu Cristina Mihaela. <i>Arta cântului: didactica specializării</i> . Brașov: Editura Universității „Transilvania”, 2009.	Biblioteci personale	1